

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-01-31

Diarienummer 2024-2736

Handläggare

Kersti Karltorp

Telefon: 031- 368 39 92

E-post: kersti.karltorp@miljo.goteborg.se

Användning av centrala medel för Göteborgs klimatkontrakt, driva och samordna Göteborgs Stads klimatomställning 2025

Förslag till beslut

Miljö- och klimatnämnden godkänner användningen av beslutade centrala medel för Göteborgs klimatkontrakt enligt tjänsteutlåtandet.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beskriver i sin budget för 2025 att världen befinner sig i ett klimatnödläge och att fler och förstärkta åtgärder ska genomföras. Vidare beskrivs i budgeten att miljö- och klimatnämnden aktivt ska bistå övriga nämnder och bolagsstyrelser att nå målen i Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram. Det finns två verktyg för arbetet med miljö- och klimatprogrammet: miljöledningssystemet och de sju strategierna. Under de senaste åren har ett utvecklingsarbete pågått med syfte att utveckla ytterligare verktyg för att stödja klimatomställningen. Detta utvecklingsarbete har genomförts inom ramen för klimatomställningsfunktionen, arbetet med det nationella klimatkontraktet samt Göteborgs Stads deltagande i EU:s mission om 100 klimatneutrala och smarta städer till 2030.

I arbetet med att utveckla ytterligare verktyg har det identifierats ett behov av ett underlag som ger strategiskt och faktabaserat stöd för prioriteringar och beslut i till exempel budget- och investeringsprocesser. Under 2024 inleddes arbetet med att ta fram en för staden övergripande klimatomställningsanalys. Denna analys beskriver möjliga scenarier för att nå klimatmålet. Arbetet har involverat ett stort antal förvaltningar och bolag samt andra aktörer så som näringsliv, akademi och civilsamhället. Under 2025 kommer klimatomställningsanalysen färdigställas. Utifrån denna analys kommer arbetet inom klimatomställning under 2025 fokusera på att driva på klimatomställningen, att engagera fler aktörer i samhället och att utveckla så väl interna arbetssätt som stadens styrning och ledning för klimatomställning.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Klimatomställningen kommer ha positiv så väl som negativ påverkan på den ekonomiska dimensionen. De positiva effekterna är kopplade till nya affärs- och jobbmöjligheter. De negativa effekterna är kopplade till att vissa delar av klimatomställningen kräver investeringar och medför ökade driftskostnader. Dessutom kommer klimatomställningen, oavsett vad som sker i Göteborg, medföra en förändring i risker för olika investeringar och även befintlig verksamhet till följd av klimatrelaterade och strukturella förändringar i

många delar av samhället. Exempelvis påverkar teknikutvecklingen och politiken globalt riskbedömningen för investeringar i ny teknik i Göteborg. Samtidigt påverkar dessa områden även riskerna för att inte agera och investera, inklusive värdet på befintliga produktionsanläggningar och fastigheter.

Det arbete som föreslås i ärendet är av stor vikt för att skapa förutsättningar för Göteborgs Stad att bidra till de positiva ekonomiska effekterna av klimatomställningen och genom att agera förutseende minska de negativa ekonomiska effekterna samt förstå exponering mot klimatrelaterade risker.

Kommuncentrala medel är avsatta för uppdraget. Miljöförvaltningen avser att använda avsatta medel för att delvis finansiera personalkostnader, avsatta till att driva och samordna arbetet med klimatomställning. Resterande kostnader finansieras i huvudsak av nämndens kommunbidrag, samt delvis via ett externt finansierat projekt.

Bedömning ur ekologisk dimension

Arbetets grundsyfte är att accelerera stadens omställning för att nå klimatmålen, inom ramen för förvaltningens ansvar att driva och samordna den ekologiska dimensionen. Arbetet bedöms som centralt för att Göteborgs Stad ska kunna nå beslutade klimatmål i miljö- och klimatprogrammet. Se vidare beskrivning under Förvaltningens bedömning.

Bedömning ur social dimension

Arbetet med att driva och samordna klimatomställningsarbetet utgår från ett helhets- och rättviseperspektiv, vilket innebär att även sociala dimensioner och ett medborgarperspektiv används.

Samverkan

Miljöförvaltningen har inte funnit skäl att samverka med de fackliga organisationerna.

Ärendet

Tjänsteutlåtandet beskriver vidareutvecklingen av arbetet med att driva och samordna arbetet med klimatomställning för att miljö- och klimatnämnden ska kunna fatta beslut om för ändamålen avsatta kommuncentrala medel om 700 000 kronor.

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige beskriver i sin budget för 2025 att världen befinner sig i ett klimatomställningsläge och att fler och förstärkta åtgärder ska genomföras. Vidare beskrivs i budgeten att miljö- och klimatnämnden aktivt ska bistå övriga nämnder och bolagsstyrelser att nå målen i Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram med dess tre mål för klimatet, naturen och människan. Det finns två verktyg för arbetet med miljö- och klimatprogrammet: miljöledningssystemet och de sju strategierna.

Miljöledningssystemet är specifikt för respektive bolag och förvaltning, och säkrar systematiken i det interna arbetet, liksom respektive organisations styrning. Strategierna fångar utmaningar som är centrala för att uppnå miljö- och klimatprogrammet och vars lösningar kräver ett stadenövergripande perspektiv och samverkan mellan förvaltningar och bolag. Existerande systematik i miljöledningssystemet och arbetssätt med strategierna utgör en viktig grund för klimatomställningsarbetet, men möjliggörande förmågor och kapaciteter för en stadenövergripande styrning av klimatomställningen behöver utvecklas för att ytterligare öka takten.

Uppföljningen av miljö- och klimatprogrammet och dessa verktyg är samstämmiga och visar på att miljö- och klimatarbetet går framåt men att det går för långsamt för att nå stadens mål till programperiodens slut. Uppföljningen pekar bland annat på att de två verktygen hittills inte räckt för att skapa de förmågor och kapaciteter som krävs för stadenövergripande styrning och ledning av klimatomställningen.

Under de senaste åren har ett utvecklingsarbete kring ett tredje verktyg bedrivits inom ramen för klimatomställningsfunktionen, arbetet med det nationella klimatkontraktet samt Göteborgs Stads deltagande i EU:s mission om 100 klimatneutrala och smarta städer till 2030. Det nationella klimatkontraktet har undertecknats vid fem tillfällen¹ och tecknas nu mellan kommunstyrelsens ordförande i Göteborgs Stad, generaldirektörerna för sex statliga myndigheter (Energimyndigheten, Vinnova, Formas, Tillväxtverket, Trafikverket, Naturvårdsverket) samt programchef för det statliga innovationsprogrammet, Viable Cities.

Göteborgs Stad är sedan 2021 en del av EU:s arbete med klimatneutrala och smarta städer till 2030. Inom ramen för detta arbete har ett internationellt klimatkontrakt tecknats med EU-kommissionen, ett så kallat Climate City Contract, vilket innebär att staden fått EU-kommissionens godkännande för sitt klimatomställningsarbete och en så kallad Mission Label.

I detta tjänsteutlåtande beskrivs vidare arbete med att driva och samordna arbetet med klimatomställning och användningen av de för ändamålet avsatta kommuncentrala medel om 700 000 kronor. Användning av kommuncentrala medel hanteras genom särskilt

¹ [Klimatkontrakt 2020](#), [Klimatkontrakt 2021](#), [Klimatkontrakt 2022](#), [Klimatkontrakt 2023](#)

beslut om hur medlen ska användas i utpekad nämnd, varefter stadsledningskontoret informeras och utbetalning av medel sker.

Förvaltningens bedömning

Utvecklingsarbete som bedrivits inom ramen för klimatomställningsfunktionen omfattar flera delar så som arbetet med det nationella klimatkontraktet, Göteborgs Stads deltagande i EU:s mission om 100 klimatneutrala och smarta städer till 2030 samt arbetet med underlag så som en klimatomställningsanalys, klimathandlingsplan och klimatinvesteringsplan.

Det krävs förstärkt styrning och ledning i staden för att fortsätta utveckla och samtidigt implementera verktyg inom förvaltningens arbete med att driva och samordna klimatomställningen i Göteborg. För att möjliggöra detta krävs underlag som ger en samlad bild av stadens klimatomställningsarbete i form av vad som görs idag samt vad som ytterligare behöver göras för att nå stadens miljö- och klimatmål. Under 2024 inleddes arbetet med att ta fram en för staden övergripande klimatomställningsanalys. Denna analys beskriver möjliga scenarier för att nå klimatmålet och ger kommunfullmäktige det faktabaserade underlag som krävs för att den ska kunna ta beslut om övergripande val och prioriteringar. Nuläget för klimatomställningen har utförligt beskrivits i arbetet med Göteborgs Stads internationella klimatkontrakt som tecknats med EU-kommissionen, det så kallade Climate City Contract. För god förståelse för vad som krävs framåt har samordnarna för de sju strategierna i miljö- och klimatprogrammet varit centrala. Utöver dem har arbetet involverat representanter från ett stort antal förvaltningar och bolag samt andra aktörer så som näringsliv, akademi och civilsamhället.

Under 2025 kommer klimatomställningsanalysen färdigställas. Utifrån denna analys kommer arbetet inom klimatomställning under 2025 fokusera på att ytterligare driva på klimatomställningen, att engagera fler aktörer i samhället och att vidareutveckla så väl interna arbetssätt som stadens styrning och ledning för klimatomställning. Detta involverar även vidareutveckling av underlag som klimathandlingsplan och klimatinvesteringsplan. Klimatinvesteringsplanen utvecklas i samarbete med miljö- och klimatprogrammets strategi för hållbar finansiering.

Maria Jacobsson

Direktör

Marcus Jahnke

Avdelningschef